

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียน ประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม

The Development of Training Curriculum to Enhance Competency in Guidance Work of Primary School Teachers in Nakhon Pathom Province

เจษฎา บุญมาโฮม

Jesada Boonmahome

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม และ 2) ศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม กระบวนการวิจัยประกอบด้วย 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม 3) การตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม และ 4) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้ปฏิบัติงานที่งานแนะแนวในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 21 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยหลักสูตรฝึกอบรม แบบทดสอบความรู้แบบวัดเจตคติต่อการปฏิบัติงานแนะแนว และแบบประเมินความสามารถการปฏิบัติงานแนะแนว ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย ปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรมฝึกอบรม สื่ออุปกรณ์ฝึกอบรม การวัดและประเมินผล และการประเมินหน่วยการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมากที่สุดและมีความสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบ
2. ความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาของครูหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความรู้ เจตคติ และความสามารถการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาของครูหลังการอบรมสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรม การพัฒนาสมรรถนะครู การปฏิบัติงานแนะแนว โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม

Abstract

The purposes of this research were to 1) develop a training curriculum to enhance competency in guidance work of primary school teachers in Nakhon Pathom Province, and 2) validate the effectiveness of the developed curriculum. The research process were 1) study background information, 2) develop a training curriculum to enhance competency in guidance work of primary school teachers in Nakhon Pathom Province, 3) validate the effectiveness of the developed curriculum, and 4) revise the training curriculum. The research sample was 21 guidance teachers under the supervision of Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2, derived by multistage sampling. The research instruments constructed by the researcher were a training curriculum, an achievement test, an attitude test towards guidance work, and a work ability test. The statistics employed to analyze data were Mean, Standard Deviation, and t-test.

The results were as follows:

1. The developed curriculum is comprised of curriculum's problems and needs, principles, objectives, contents, training activities, media and materials, measurement and assessment, and unit of learning achievement evaluation. All topics were rated in terms of appropriateness from high to the highest level, and all component were congruent.

2. The teachers' knowledge and attitudes towards guidance work after training was higher than that of before with statistical significance level of .05.

3. The teachers' knowledge and attitudes towards guidance work after training was higher than the set criterion with statistical significance level of .05.

Keywords: Training Curriculum, Teacher Competency Development, Guidance Work, Primary School in Nakhon Pathom Province

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษามาตรา 22 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักความเสมอภาค มีหลักการว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดโดยถือว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ดังนั้น กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ และมาตรา 24 ได้กำหนดไว้ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้นั้นให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกให้ปฏิบัติได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน ใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และต้องจัดการเรียนการสอนให้ผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ได้สัดส่วนอย่างสมดุลกัน ทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา จากหลักการดังกล่าวสถานศึกษาจึงนำแนวคิดนี้สู่กระบวนการปฏิบัติเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาของชาติ

อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของระบบการศึกษาไทย คือ การขาดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี เป็นเหตุให้เกิดผลเสียหลายประการ เช่น ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ไม่เป็น ปฏิบัติไม่ได้ และไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมได้ ส่งผลให้การเรียนรู้อาจไม่มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนไม่สามารถเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้ Jitratab (2017) ได้นำเสนอข้อมูลภาวะการณ์ของเด็กและเยาวชนไทยว่ามีปัจจัยเสี่ยงหลายประการซึ่งยากต่อการดูแล โดยเฉพาะปัญหาผู้เรียนระดับประถมศึกษาที่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติด การตั้งครรภ์ เรียนรู้ด้านลบจากสื่อ

อิเล็กทรอนิกส์ได้รวดเร็ว ขาดวินัยอย่างรุนแรง เรียนรู้โดยไม่มีความสุข เป็นต้น สอดคล้องกับการสำรวจสภาวะเด็กและเยาวชนไทยปี 2558 ของโครงการ Child Watch ในบริบทของจังหวัดนครปฐม พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษา รู้สึกเครียดจนมีอาการทางร่างกาย มักมีอาการเมื่อยและหงุดหงิดง่าย เคยทะเลาะวิวาทกับเพื่อน ติดเกมคอมพิวเตอร์ โดยอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการชักจูงไปในทางที่ไม่ดี เช่น บุคคลในครอบครัวชอบบุหรี่ปั๊มสุรา มีเพื่อนสนิทเล่นการพนัน และชุมชนมีร้านเหล้า ผับบาร์ คาราโอเกะ ทั้งยังมีเวลาการพูดคุยกับพ่อแม่ ผู้ปกครองน้อย สภาพปัญหาดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนอย่างแน่นอน ทั้งนี้บุคคลสำคัญผู้ปฏิบัติหน้าที่ดูแลช่วยเหลือผู้เรียน คือ ครู การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552 – 2561 จึงเน้น การเปลี่ยนแปลงการศึกษาด้วยการพัฒนาครู เพราะเชื่อว่า ครู คือ ผู้บ่มเพาะความรู้และความเป็นมนุษย์แก่ผู้เรียน (Office of the Education Council, 2012)

หัวใจสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ครูนั้น คือ การจัดการเรียนรู้แต่หน้าที่อีกประการหนึ่งที่ครูต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งคือการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพราะพฤติกรรมผู้เรียนส่งผลกระทบต่อปัญหาต่าง ๆ อย่างมีความสัมพันธ์กัน การแนะแนวจึงเป็นศาสตร์หนึ่งที่จะช่วยให้ครูปฏิบัติหน้าที่ดูแลผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยให้บุคคลรู้จักเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมสามารถตัดสินใจได้อย่างชาญฉลาด ปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับแนวคิดของ Sharma & Sharma (2004) และ Gibson & Mitchell (2008) ที่อธิบายว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเองอย่างแท้จริงทั้งด้านการศึกษา อาชีพ และส่วนตัวสังคม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวในสถานศึกษาและการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Kanungchaisakun (2014) ที่อธิบายว่าการแนะแนวนั้นมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนที่เป็นผลผลิตทางการศึกษาให้สามารถรู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถูกต้อง รู้ถึงความสามารถของตนเอง รู้จักปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่งผลให้การจัดการศึกษาในสถานศึกษานั้นสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

แต่จากสภาพการณ์จริง การแนะแนวนั้นสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่เพราะมีปัจจัยเกื้อหนุนหลายประการ โดยเฉพาะการมีครูแนะแนวซึ่งมีความรู้และทักษะการดูแล

ช่วยเหลือผู้เรียน แต่สถานศึกษาระดับประถมศึกษากลับประสบปัญหาการดำเนินการแนะแนวอย่างรุนแรง เพราะไม่มีปัจจัยเกื้อหนุนการดำเนินงานแนะแนว ครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวไม่สำเร็จการศึกษาด้านจิตวิทยาการแนะแนว มีภาระงานมาก และมีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบงานแนะแนวบ่อย (Arunpairojana, 2014) แต่สภาพของผู้เรียนส่วนใหญ่ยังมีปัญหาและต้องการได้รับการจัดบริการแนะแนวอย่างจริงจัง ครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาจึงต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่แนะแนวอย่างจริงจังเพื่อช่วยเหลือผู้เรียน อย่างไรก็ตาม จากการรายงานผลการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมพบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาดำเนินการแนะแนวหลายประการแต่ปัญหาสำคัญคือไม่มีครูแนะแนวโดยตรง ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนวไม่มีความรู้และทักษะด้านการปฏิบัติงานแนะแนว จึงทำให้ขาดสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 และเขต 2 ได้ดำเนินการการพัฒนาและแก้ปัญหา ดังกล่าวโดยดำเนินการมาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง แต่แนวทางแก้ปัญหาสำคัญคือการพัฒนาครูทุกคนให้มีสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา เพราะประเด็นดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการแนะแนวในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Muchado (2003) ที่ได้ศึกษาวิจัยพบว่าการพัฒนาครูเป็นหัวใจของการพัฒนาการศึกษา โดยแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูแนะแนวที่ดีคือการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติด้านจิตวิทยาการแนะแนว

หลักสูตรหรือโปรแกรมเป็นเครื่องมือพัฒนาบุคคลที่มีลักษณะการบูรณาการองค์ความรู้และประสบการณ์ผ่านกระบวนการจิตวิทยาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมาย ดังนั้นหลักสูตรฝึกอบรมจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์ในยุคปัจจุบัน เพราะหลักสูตรฝึกอบรมนั้นมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ การเสริมสร้างความรู้สึที่ดี ตระหนักรู้คุณค่าของตนเองและผู้อื่น พัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางสร้างสรรค์ นั่นก็คือหลักสูตรฝึกอบรมสามารถพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูในสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Privan (2009) Deeying (2013) และ Sanegthong (2015) ที่พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูในสถานศึกษา

ระดับประถมศึกษาด้วยหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเป็นการแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาของจังหวัดนครปฐม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และ เขต 2 จังหวัดนครปฐม

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยสุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมจาก 2 เขตพื้นที่การศึกษา ผลการสุ่มได้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 จากนั้นแบ่งกลุ่มสถานศึกษาออกเป็น 3 ขนาดโรงเรียน คือ สถานศึกษาขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็ก เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีข้อกำหนดเรื่องกรณีพิเศษติดตามจึงสุ่มอย่างง่ายเลือกสถานศึกษามาขนาดละ 1 โรงเรียน ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบมอญซึ่งเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 2 คน ผู้บริหารและครูโรงเรียนวัดกลางบางแก้วซึ่งเป็นสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 2 คน และผู้บริหารและครูโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 4 ซึ่งเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 2 คน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมบริบทการดำเนินการแนะแนวจึงได้เพิ่มผู้บริหารและครูโรงเรียนวัดดอนหวายซึ่งเป็นโรงเรียนศูนย์แนะแนวประจำเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารและครูโรงเรียนวัดท่าพุด

ซึ่งเป็นโรงเรียนแกนนำด้านการแนะแนวประจำเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 2 คน และนักวิชาการศึกษาที่รับผิดชอบงานแนะแนวเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 11 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการอบรมได้แก่ ครูทุกคนที่ปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ประกอบด้วย ครูโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบมอญ จำนวน 10 คน ครูโรงเรียนวัดกลางบางแก้ว จำนวน 9 คน ครูโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 4 จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 21 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการติดตามผลได้แก่ ครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนที่เข้ารับการอบรม รวมทั้งสิ้น 21 คน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาในด้านความรู้ ด้านเจตคติ และความสามารถในการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานการดำเนินการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎี สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม เป็นการศึกษาเอกสารข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนว และสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และนักวิชาการศึกษาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 11 คน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ให้สอดคล้องกับบริบทของกลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือที่ใช้คือแบบสังเกตแบบมีโครงสร้างและแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยสรุปผลลงในแบบสรุปแล้วประมวลสรุปสาระสำคัญแบบพรรณนาความ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมให้สอดคล้องกับบริบทของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนย่อยคือ 1) ขั้นการเตรียมการ 2) ขั้นการยกร่างหลักสูตรโดยผู้วิจัยร่วมกับนักวิชาการด้าน

การแนะแนวประกอบด้วยอาจารย์ภาควิชาจิตวิทยา การศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครูแนะแนวโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ และผู้แทนสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย 3) ขั้นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรด้วยการสนทนากลุ่มจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแนะแนวของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 ประกอบด้วยผู้บริหาร ครู และนักวิชาการศึกษาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 11 คน จากนั้นปรับปรุงแล้วตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาการแนะแนว ด้านการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา และด้านหลักสูตรและการสอน รวมจำนวน 7 คน และทดลองใช้กับนักศึกษาลัทธิศรัทธาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจำนวน 35 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาจิตวิทยาการแนะแนวและการให้ปรึกษา และ 4) ขั้นการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม นอกจากนี้ยังสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบทดสอบความรู้ 2) แบบวัดเจตคติต่อการปฏิบัติงานแนะแนว 3) แบบประเมินความสามารถการปฏิบัติงานแนะแนว และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือแต่ละประเภทได้แก่ความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนก ค่าความยากง่าย

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรและศึกษาปัญหาอุปสรรค โดยดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับครูกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา จำนวน 21 คน แล้วประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมจากการประเมินความรู้และเจตคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยเปรียบเทียบก่อน-หลังและภายหลังกับเกณฑ์ร้อยละ 80 สอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ต่อมาภายหลังการอบรมผู้วิจัยได้มอบหมายให้ครูผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการนิเทศติดตามครูที่เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้ระบบการนิเทศติดตามเป็นรายสถานศึกษา เพื่อประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานแนะแนวกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรม มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ โดยดำเนินการแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรมจากนำไปทดลองใช้และการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา เพื่อให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้พัฒนาครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครปฐมต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม พบว่า

1.1 จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการดำเนินการวิจัยพบว่า ครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมไม่สำเร็จการศึกษาด้านจิตวิทยาการแนะแนว มีการเปลี่ยนแปลงหน้าที่การปฏิบัติงานด้านการแนะแนวอยู่เสมอ แต่มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่แนะแนวเพื่อการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน จึงต้องการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนว ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างคิดเห็นว่าตลอดการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างบุคคล 3 ฝ่าย คือนักวิชาการ ครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนว และผู้บริหารในการวางแผนตัดสินใจทุกขั้นตอน

1.2 หลักสูตรฝึกอบรมที่สมบูรณ์ประกอบด้วย ปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรมฝึกอบรม สื่ออุปกรณ์ฝึกอบรม การวัดและประเมินผล และการประเมินหน่วยการเรียนรู้

1.3 ผลการศึกษาโครงสร้างหลักสูตรจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย และการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องทำให้ได้หน่วยการเรียนรู้และรายละเอียดของเนื้อหาแบ่งออกเป็น 8 หน่วย ดำเนินการอบรมรวม 32 ชั่วโมง นำเสนอได้ดังนี้

หน่วยที่ 1 การจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษา จำนวน 4 ชั่วโมง

หน่วยที่ 2 การปฏิบัติงานแนะแนวกับงานประจำในสถานศึกษา จำนวน 2 ชั่วโมง

หน่วยที่ 3 การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล จำนวน 4 ชั่วโมง

หน่วยที่ 4 การใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยา จำนวน 4 ชั่วโมง

หน่วยที่ 5 การปรึกษาทางจิตวิทยา จำนวน 4 ชั่วโมง

หน่วยที่ 6 การปรึกษาทางจิตวิทยาเพื่อการสร้างแรงจูงใจ จำนวน 4 ชั่วโมง

หน่วยที่ 7 การออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน จำนวน 4 ชั่วโมง

หน่วยที่ 8 การพัฒนาระบบการแนะแนวในสถานศึกษา จำนวน 4 ชั่วโมง

1.4 ผลการประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาผลการประเมินความเหมาะสมเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด

1.5 ผลการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีความสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .80 – 1.00

2. ผลการศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเปรียบเทียบความรู้และเจตคติต่อการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา โดยได้ทดสอบการแจกแจงข้อมูลของครูกลุ่มตัวอย่างก่อนการดำเนินการทดลองเพื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น (assumption) ของการเลือกใช้สถิติทดสอบด้วยสถิติ The Kolmogorov – Smirnov Two – Sample – Sample Test ผลว่าข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ ทั้งนี้สามารถนำเสนอการเปรียบเทียบ ทั้งนี้นำเสนอผลการศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมได้ดังนี้

2.1 ครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมมีคะแนนการทดสอบความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานแนะแนวและเจตคติต่อการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาหลังการเข้ารับการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำเสนอได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาของครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาก่อนและหลังเข้ารับการอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมด้วยสถิติทดสอบที

(n=21)

ตัวแปร	กระบวนการ	$\bar{X}$	S	$\bar{d}$	$S_{\bar{d}}$	t
ความรู้	ก่อนการอบรม	24.10	2.25	34.81	.612	56.89*
	หลังการอบรม	58.90	2.99			
เจตคติ	ก่อนการอบรม	119.14	9.16	48.10	2.45	19.66*
	หลังการอบรม	167.24	9.04			

* p < .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาและเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาสูงกว่าก่อนการเข้ารับการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ

การปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมมีคะแนนการทดสอบความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานแนะแนวและเจตคติต่อการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาหลังการเข้ารับการอบรมสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำเสนอได้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาของครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาก่อนและหลังเข้ารับการอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 ด้วยสถิติทดสอบที

(n=21)

ตัวแปร	กระบวนการ	เกณฑ์ร้อยละ 80	$\bar{X}$	S	t
ความรู้	หลังการอบรม	56 คะแนน	58.90	2.99	4.43*
เจตคติ	หลังการอบรม	160 คะแนน	167.24	9.04	3.67*

* p < .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ภายหลังจากการอบรมครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาและเจตคติต่อการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และเจตคติต่อการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาอยู่ในระดับสูง

ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบความรู้การปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาของครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา จำนวน 21 คน หลังการเข้ารับการอบรมเป็นรายบุคคลกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม (70 คะแนน) พบว่า ครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาผ่าน

เกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็มจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 ส่วนการเปรียบเทียบเจตคติต่อการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาหลังการเข้ารับการอบรมเป็นรายบุคคลกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม (200 คะแนน) พบว่า ครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษามีเจตคติต่อการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 80.95

2.3 ภายหลังจากการอบรมผู้วิจัยได้มอบหมายให้ครูนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาแล้วดำเนินการนิเทศติดตามพบว่า ครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมมีความสามารถในการปฏิบัติงานแนะแนวหลังการเข้ารับการอบรมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่า

ครูผู้เข้ารับการอบรมมีความสามารถในการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทุกคน ทั้งนี้ การปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาที่ปรากฏคือการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนและการจัดกิจกรรมแนะแนวนอกชั้นเรียนที่บูรณาการกับงานประจำ

2.4 ครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. การดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมหลังการดำเนินการฝึกอบรมคือการปรับปรุงใบความรู้และนำเสนอตัวอย่างชิ้นงานต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนและลุ่มลึกเพิ่มขึ้น เช่น เพิ่มตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน นอกจากนี้ ได้นำเสนอแหล่งการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่าหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยนำเสนอได้ดังนี้

1. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เพราะการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเป็นไปตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรโดยเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการจำเป็น ปัญหาอุปสรรค การดำเนินการแนะแนวที่ผ่าน ตลอดจนสภาพบริบทของการดำเนินการแนะแนวของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเฉพาะการประชุมสนทนากลุ่มจากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง การดำเนินการยกร่างหลักสูตรมีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เพราะการดำเนินการในขั้นนี้ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมตามข้อตกลงของการดำเนินการในขั้นแรก ซึ่งการยกร่างหลักสูตรครั้งแรกดำเนินการโดยการประชุมนักวิชาการด้านการแนะแนวประกอบด้วยผู้แทนจากสมาคมวิชาชีพคือสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย ผู้แทนอาจารย์ที่รับผิดชอบจัดการเรียน

การสอนด้านการแนะแนวคือคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และผู้ปฏิบัติงานแนะแนวที่ได้รับการยกย่องเป็นสถานศึกษาต้นแบบการแนะแนวคือโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ต่อมานำร่างหลักสูตรฝึกอบรมดังกล่าวมาวิพากษ์ความเหมาะสมจากคณะกรรมการผู้แทนผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการแนะแนว แล้วจึงตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรการฝึกอบรมด้วยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาคุณภาพของหลักสูตรดังกล่าว จึงทำให้ฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดดังผลการวิจัย

ซึ่งกระบวนการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวดำเนินการตามแนวคิดของ Uamcharoen (2012) ที่อธิบายว่าหลักสูตรการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพต้องดำเนินการโดย 1) ศึกษาความต้องการของผู้เรียน สังคม ชุมชน เนื้อหาวิชา รวมทั้งปรัชญาทางการศึกษา จิตวิทยา รวมทั้งกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็นขั้นตอนการศึกษาสภาพบริบทพื้นฐานก่อนการพัฒนาหลักสูตร 2) การกำหนดหลักการ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล 3) การนำหลักสูตรไปใช้ต้องดำเนินการอย่างรอบคอบและรัดกุม 4) การวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ นั่นก็คือการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าวนั่นเอง ผลการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้จึงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Carter (1998) Deeying (2013) Koolnaphadol (2013) และ Tianshumisri (2014) Saengthong (2015) ที่พบว่าดำเนินการตามกระบวนการข้างต้นส่งผลให้หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูประจำการมีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมสามารถพัฒนาความรู้และเจตคติต่อการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาได้สูงขึ้นกว่าก่อนการเข้ารับการอบรมและสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพัฒนาความสามารถการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาให้อยู่ในระดับสูงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Privan (2009) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรสำหรับฝึกอบรมครูที่ไม่มีวุฒิแนะแนว ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการอบรมครูกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ด้านการแนะแนวสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ

80 Srithong (2011) ที่ได้พัฒนาชุดฝึกอบรมพัฒนาสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวของครูที่ปรึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ภายหลังการทดลองครูที่เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวสูงขึ้นกว่าการเข้ารับการอบรม งานวิจัยของ Koolnaphadol (2013) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า ภายหลังการเข้ารับการอบรมครูที่เข้ารับการอบรมมีสมรรถนะการให้การปรึกษาสูงขึ้นกว่าการเข้ารับการอบรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Navachewinmai, Nugkim, Yodsin, Boonmahome & Kaneungchaisakul (2017) ที่ได้พัฒนาโปรแกรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวของครูแนะแนวในจังหวัดนครปฐม พบว่า ภายหลังการวิจัยความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวของครูสูงขึ้นกว่าก่อนการอบรมและสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80

ทั้งนี้ผู้วิจัยอภิปรายสนับสนุนเพิ่มเติมได้ว่าหลักสูตรการฝึกอบรมเป็นเครื่องมือที่มีลักษณะกระบวนการทางจิตวิทยาที่มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาการเรียนรู้และคุณลักษณะทางพฤติกรรมของบุคคลได้ เพราะหลักสูตรลักษณะโปรแกรมการแนะแนวเป็นการจัดมวลงประสบการณ์ให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้บนฐานความคิดอารมณ์ และความรู้สึกเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างเป็นระบบ ดังที่ Ferbert, Griffith & Forrest (2005) ที่ได้แนะนำว่าการฝึกอบรมด้านกิจกรรมแนะแนวเป็นการบูรณาการมวลงประสบการณ์ 2 ส่วนสำคัญคือ จิตวิทยาแนะแนวและการให้คำปรึกษาร่วมกับการสอน ดังนั้นหลักสูตรการฝึกอบรมจึงมีประสิทธิภาพสามารถเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้และพฤติกรรมของบุคคลได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมได้พัฒนาขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการสร้างและพัฒนาหลักสูตรด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างบุคคล 3 ฝ่าย คือ นักวิชาการ ครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนว และผู้บริหารหน่วยงาน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังกล่าวด้วยการสนทนากลุ่มสรุปแนวคิดจากผู้เชี่ยวชาญ และทดลองใช้แล้วปรับปรุงแล้ว 1 รอบ เมื่อพิจารณาถึงกิจกรรมการฝึกอบรมพบว่าเป็นลักษณะเชิงบวกเน้นการดำเนินการแลกเปลี่ยนรู้ มีการนำเสนอประสบการณ์ และฝึกปฏิบัติการจริง ไม่เน้นการบรรยาย ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมของครูจึงอยู่ในระดับมาก กอปรกับครูผู้รับการอบรมให้ความสนใจ มุ่งมั่นเรียนรู้ด้วยความตั้งใจ และได้รับกำลังใจจากผู้บริหารสถานศึกษาที่คอยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จึงทำให้ความรู้และเจตคติ

การปฏิบัติงานแนะแนวของครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมและสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวของกลุ่มตัวอย่างได้เป็นอย่างดีจึงควรขยายผลการนำไปใช้กับสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดนครปฐมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนต่อไป

1.2 ครูกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าควรเพิ่มช่วงเวลาการจัดกิจกรรมหน่วยทักษะการให้การปรึกษาดังนั้น การนำผลการวิจัยไปใช้จึงควรเพิ่มเติมเนื้อหา กิจกรรม และช่วงเวลาของหน่วยทักษะการให้คำปรึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการติดตามผลภายหลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมเพื่อตรวจสอบความคงทน (retention) ว่าครูกลุ่มตัวอย่างมีความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวเปลี่ยนแปลงหรือไม่ภายหลังระยะเวลา 3 เดือนหรือ 6 เดือน

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยหรือสาเหตุที่ส่งผลต่อความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนว เพื่อใช้ข้อมูลปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

References

- Arunpairrojana, R. (2014). Unit 14 problems and solutions for guidance of elementary education institutions. *Guidance in Elementary Education Book*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University. [in Thai].
- Carter, J. A. (1998). The systematic development of a video – based self-instructional interview training package. *Dissertation Abstracts International*, 58, 6229-B

- Deeying, T. (2013). *Teacher development: A development of program for basic education teacher's competencies on classroom assessment*. Department of Curriculum and Instruction Graduate School, Silpakorn University. [in Thai]
- Ferbert, S. E., Griffith, D. A. & Forrest, D. B. (2005). *Developmental classroom guidance activities*. South Carolina: Youth Light Inc.
- Gibson, L. R. & Mitchell, H. M. (2008). *Introduction to counseling and guidance* (7th ed). New Jersey: Pearson.
- Jitradab, S. (2017). *Thai children today*. Retrieved from <http://www.matichon.co.th/news/418603>. [in Thai]
- Kanungchaisakun, N. (2014). *Material for principle of guidance*. Bangkok. Department of Educational Psychology and Guidance, Faculty of Education, Kasetsart University. [in Thai]
- Koolnaphadol, P. (2013). *A development of teenage counseling competency for secondary school advisory – teachers in Chonburi Province*. Faculty of Education, Burapha University. [in Thai]
- Muchado, J. A. (2003). An investigation of the perceived need for school counseling service in primary and secondary schools in Botswana. *Dissertation Abstracts International*, 63(8), (February 2003), 2800 A.
- Navachewinmai, N., Nugkim, K., Yodsins, P., Boonmahome, J. & Kaneungchaisakul, N. (2017). The Development of Knowledge and Attitude towards Operating Guidance of Extra Large School Teachers in Nakhonpathom by Using the Guidance Program. *Kasetsart Educational Review*, 32 (3), 95-102. [in Thai]
- Office of the Education Council. (2012). *Citizenship process: Sample case Baan Kanchanapisek*. Bangkok: Prikwarn Graphic. [in Thai]
- Privan, Y. (2009). *Development of a guidance activity training program for teachers*. Curriculum Research and Development, King Mongkut's University of Technology North Bangkok. [in Thai]
- Saengthong, S. (2015). *Development of leadership training program for first-line administrators in private vocational schools under the jurisdiction of the Salesian Society Foundation of Thailand*. Department of Educational Administration, Department of Nakhon Pathom Rajabhat University. [in Thai]
- Sharma, R. N. & Sharma, R. A. (2004). *Guidance and counseling in India*. New Deli: Atlantic Publishers.
- Srithong, R. (2011). *A study and development of competency need on school psychological guidance services of academic advising teachers for school adolescents from at risk families in the school under the jurisdiction of Bangkok Metropolitan*. Bangkok: Pranakhon Rajabhat University. [in Thai]
- Tiankhumsri, T. (2014). *The development of the teacher training course for creation of the life skill – oriented activities in creative problem solving of the elementary school students*. Department of Educational Administration, Vongchavalitkul University. [in Thai]
- Uamcharoen, S. (2012). *Curriculum development*. Nakhon Pathom: Faculty of Education, Silpakorn University. [in Thai]